ЗОРЯ ГАЛИЦКА.

Ч. 71.

ЛЬВÔВЪ. СЕРЕДА дня 24 Серпня (5 Вресня) 1849.

Выходитъ що Середы и Суботы. Цѣна для одбирающихъ въ Редакціи: четверть-рочна 1 рень. 15 кр. ср.; пôврочна 2 рень. 30 кр. ср.; черезъ почты: четверть-рочна 1 рень. 35 кр. ср.; пôврочна 3 рень. 10 кр. срб.

Кервꙋющій выдѣлъ Головной Рꙋской Рады запрашає чест. Членôвъ Рады на засѣданіє дня 2/14 Вресня.

Вѣдомо єсть, же Головная Рꙋска Рада оухвалила тымъ мꙋжамъ, котри народови рꙋскомꙋ або селянамъ особливо спріяли, и до щастья ся ихъ причиняли, дати золотый крестикъ, битый на памятькꙋ освобожденія ôтъ пôдданьства и паньщины и даной свободы 3/15 Мая 1848 рокꙋ.

Меже такихъ честныхъ мꙋжей належитъ Господинъ теперь оуже пенсіованый Гофратъ Казимиръ Мильбахеръ, бꙋвшій тꙋ въ Галиціи въ многихъ окрꙋгахъ старостою.

Засылаючи емꙋ той крестикъ писала до Него Головна Рада меже иными такъ: „Народъ рꙋскій числитъ Ваше Благородіє меже особлившихъ благодѣтелей своихъ, понеже Ваше Благородіє ꙗко Староста черезъ многи лѣта въ краю нашôмъ рꙋскôмъ всегда права селянъ сильно боронивъ, и такъ селянамъ еще передъ даною конституційною свободою правнꙋ свободꙋ приподававъ. Слава Вашого Благородія такъ ся широко меже селянами галицкими оутвердила, що Ваше имя ꙗко справедливого боронителя селянина напротивъ своєволія и оутѣсненій перейшло въ пѣснѣ народни и зôстане незабꙋте.“ Всеч. тойже Господинъ Милбахеръ отримавши сіє писаніє съ крестикомъ ôтписавъ зъ Карльсбадꙋ пôдъ днемъ 25 Серпня 1849 ꙗкъ слѣдꙋє: „Прошꙋ приняти запевненіє, що ся внимательностью Головной Рады рꙋского народа въ Галиціи и нею выреченымъ оузнаніємъ моихъ оусилій ꙗко старосты, абы вѣрнымъ и щирымъ селянамъ правне покровительство напротивъ оутѣсненій подавати, дꙋже почтеннымъ чꙋю. — Воистиннꙋ єсть то святѣйшою повинностью каждого оурядника, ôтповѣдно высочайшемꙋ розказови Єго Величества Цѣсаря скарги селянъ о дознани оутѣсненія и поркивдженія выслꙋхати, и по изслѣдованію правнôмъ емꙋ задосить оучиненіє и покровительство дальшій часъ приподати. Сего ради ꙗ ино мою повинnôсть выповнивъ, и если добри селяне память моего оурядованя такъ захобꙋютъ, що мене въ пѣсняхъ народныхъ споминаютъ, то запевняю ихъ, же той день, котрого Єго Величество паньщинꙋ и такъ звани должности оурбаріальни всемилостивѣйше знести и селянъ ꙗко свободныхъ обывателей обвѣстити благоволили, найщасливѣйшимъ моего жи-

та бꙋвъ, бо ꙗ все пôзнававъ, же но тымъ способомъ красный край Галиціи зацвити и благосостоянїе селянина настꙋпити може. Ꙗ есмь также переконаный, що працовити и добродꙋшни селяне оуже теперь до себе прійдꙋтъ, що недостатокъ и нꙋжда ихъ зникне, и що ласка Цѣсаря ихъ въ вѣрности всегда оказаной оукрѣпитъ. Они пôдъ предводительствомъ ц. к. Правительствꙋ вѣрного гр. кад. дꙋховеньства поступлятъ скоро въ просвѣщенію, до котрого такъ оуспособлени сꙋть, а нашъ всемилостивѣйшій Цѣсаръ и Володѣтель Францъ Іосифъ знайдꙋтъ въ Галицкôмъ народѣ всегда крѣпкꙋ пôдпорꙋ своего пристола. Даный мнѣ на память знесеной паньщины крести захованю ꙗко дорогꙋ памяткꙋ народа, ко котромꙋ всегда маю велькꙋ честь."

Довѣдꙋемся, що головни школы: въ Городкꙋ, Бережанахъ, Долинѣ, Стрыю, Бꙋчачꙋ, Коломыѣ, Снятынѣ, Залѣщикахъ и Львôвска мѣска отданы зостали пôдъ надзырательство и оуправленїе всечестнѣйшого Консистора Митрополитального рꙋского во Львовѣ. Ꙗкъ съ такими школами въ дїецезїи Перемышльской стоитъ, того не знаемъ; але запевне и тамъ щось подобного настꙋпило, а если еще не настꙋпило, то надѣемся, же настꙋпитъ. Также маемъ вѣдомость, що всеч. Консисторови Львôвскомꙋ латиньскомꙋ наказано, абы во школахъ собѣ пôдчиненныхъ обвѣстивъ высочайшій припис о наꙋцѣ рꙋского ꙗзыка, и абы тꙋю наꙋкꙋ до скꙋткꙋ приводивъ. Що до такихъ оучителей, котри або неспособни, або не маютъ для рꙋского ꙗзыка доброй воли, то таки маютъ знати, що могꙋтъ бꙋти перенесени тамъ, где потреба рꙋского ꙗзыка не заходитъ, або що могꙋтъ бꙋти отдалени, также могꙋтъ бꙋти поставлени способни помощники.

Оуже прійшовъ припис министерїальный о надписахъ рꙋскихъ оулицъ и площадій Львôвскихъ, а такъ наши селяне приѣхавши до Львова зможꙋтъ легше во Львовѣ вынайти и не бꙋдꙋтъ блꙋдити, абы но по рꙋски читати оумѣли. Также приписано при обсадженю мѣсць оурядовыхъ при тꙋтейшôмъ магистратѣ вѣдомости рꙋского ꙗзыка вымагати, и дѣланія а также обвѣщенія магистратски по рꙋски писати.

Ктожъ не пôзнае зъ того, що высоке Правительство поважае права наши рꙋсконародни по правѣ рꙋвноправности народôвъ австрійскихъ, о котри ся Головна Рада Рꙋска именемъ галицко-рꙋского народа такъ ревно допоминае? Для того маймо твердꙋ надѣю, що высоке Правительство и дрꙋги права наши народни приведе въ житя, до чого теперь повертающій спокôй дае способнôсть.

Многократно наши рꙋски дяки оудавалися до Головной Рꙋской Рады, абы тая предложила высокомꙋ Правительствꙋ, ꙗкъ то они не маютъ, же такъ сказати, жадного оутримания, або нино дꙋже лихое. Головна Рꙋска Рада писала о тôй нꙋждѣ дяковъ нашихъ и до бꙋвшого сейма и до Министерства. На тїи прошенія Головной Рады ôтповѣло теперь в. Министерство: що оузнае нꙋждꙋ дяковъ нашихъ, и що бꙋде ся старати, абы сеймъ краєвый тôй нꙋждѣ ихъ запобѣгъ. Оже то тая справа бꙋде ся еще на сеймѣ краевôмъ розбирати, а в. Министерство оутелитъ ей дорогꙋ. Давбы Богъ, абы народъ нашъ рꙋскій, ꙗкъ прійдꙋтъ выборы депꙋтованыхъ на сеймъ тꙋ въ краю нашôмъ краевый, и на сеймъ въ Вѣдню всеавстрійскій выбравъ си депꙋтованыхъ, котри бы неино справѣ нашôй рꙋсконароднôй спріяли, але еще бꙋли письменни, оучени, со справами краю добре обôзнани, котри бы хотѣли, и оумѣли добри права для народа своего рꙋского обраджꙋвати, о права наши народни допоминатися, и кривдъ рꙋского народа доходити. Таже то много бꙋде залежати отъ

депутованыхъ сеймовыхъ, котри ся також будутъ о нужду дяковъ допоминати. Гадаемъ, що ся уже народъ нашъ рускій переконавъ, якъ то не повиненъ слухати тыхъ, що его баламутятъ, и якъ то таки неправду говорятъ. Гадаемъ також, що ся народъ нашъ розглядае за щирими для себе, але також за учеными депутоваными. Гадаемъ наконецъ, що народъ нашъ не буде самъ собѣ ворогомъ.

Звертаемъ також на тое увагу народа нашого галицкорускаго, що десь уже незадовго на мѣстце доминіи маютъ стати уряди и суды громадски, и громады будутъ собѣ обирати вôльными голосами выдѣлъ громадскій, а той вуйта и присяжныхъ, и то на три лѣта, а по тыхъ наново. Запевно то важна рѣчъ для громады, мати добрый урядъ и зарядъ громадскій. Тажето громады наши зъ того взгляду дуже бѣдували, и не одного злого дознавали. Оже надѣемся, що громады будутъ дуже старанно около того ходити, абы выпавъ добрый выборъ уряду громадского. Зновъ перестерѣгаемъ не дати ся баламутити и зъ розуму зводити, а завчасу ся порадити и научити ôтъ того, кто рѣчъ розумѣе, абы по тому по часѣ не жалувати. Мы напередъ народъ нашъ перестерѣгаемъ, знаючи, що ся о насъ переконавъ и переконае, женьмо для него жичливи. Алежъ просимъ, абы також єдинъ другого учивъ, единъ другому переказувавъ.

Село Липовицѣ, або якъ то легко можъ въ нещастье впасти.

(Продовженье)

Въ тôмъ буря ся утишила, дощъ переставъ; соньце блисло, а Иванъ каже: що за оденъ, вѣдки брате и куды? На тое парубчакъ му мовитъ: отъ я е бурлакъ сирота безъ тата, безъ матери, ани села вамъ не знаю, демъ на свѣтъ народився. Хожу собѣ по тôмъ свѣтѣ, та отъ зарабляю межи добрыми людьми; пріймутъ мене де то добре, а выпхнутъ, га тай щожъ? Иванъ собѣ такъ гадае: отъ хиба змилуватись надъ сиротою, и до хаты запросити. Якежъ имя ваше есть? пытае ся Иванъ. Парубокъ ôтповѣдае: я е Луць Перовичъ. Иванъ собѣ погадавъ: якись шляхтичъ мусить бути, бо то не просте имя, и каже: знаете вы що, Луць Перовичу, ходѣтъ до мене переночувати, обсушимося, попоѣмо и пôйдемо собѣ спати; завтра дасть Богъ дочекати, поможете менѣ де що снопôвъ трохи звезти, а заплачу и подякую. Посѣдали же на вôзъ, погода блиснула красна, вѣтерь теплый ставъ сушити, и такъ пріѣхали си до дому. Тымчасомъ, заким повыпрягали, подавали худобѣ, повечерѣло; Иваниха дала ѣсти, мяса, пироговъ, капусты, де потому парубка на оборогъ спати выправили, тай и сами помолившись полягали.

На другій день рано дуже схопивсь Иванъ, щобы выкамъ конюшины накосити, тай и позакладати; нужъ до воловъ, не ма воловъ; нужъ до воза, не ма воза. Яхъ нещастье; гадае си, певне той то шляхтичъ мою працю собѣ взявъ, тай десь во свѣтъ ся пôгнавъ. Ажъ остовпѣвъ нашъ Иванъ. Въ тôмъ давея голосъ чути: вье, гей, собъ, цабе, собъ; обзирается Иванъ, що за диво! щожъ ôнъ видитъ! ото той Луць Перовичъ ѣде фѣровъ зо снопами такъ великовъ, такъ набитовъ, цѣловъ сосновъ прирубливъ, мовъ на все заполя снопôвъ; и самъ фѣру пôдпирае и волы самъ пôдганяе, волы повни напасенй, снопы сухй повязани, гей, собъ, цабе ôнъ кричитъ. Иванъ злякся и мовчитъ, а ту збôжа вамъ стоитъ на гумнѣ вже иногы го скинути.

Луць Перовичъ: „а ходѣтъ но Иване, поскидаемъ ваше збôже до стодолы. Передъ свѣтомъ я схопився, волы напасъ, поѣхавемъ по снопы, наложивъ и привѣзъ." Иванъ: „та ходѣтъ перше до хаты дещо

*

трохи поснѣдати.“ Лȣць. „дꙗкȣю красненько, треба перше поскидати, змолотити, а пото̂мъ на снѣданье по̂йдемъ.“ Иванъ: „та де, що вы говорите? тамъ то едномȣ есть що до полȣдня въ заполѣ класти, а вы до снѣданя змолотити хочете!“ Лȣць. „а чомȣжъ нье? отъ спробȣйте, та зобачите, лѣзьте но на заполѣ.

Вылѣзъ Иванъ на заполѣ, Лȣць Перовичь бере за вилы тай до снопо̂въ и зачинае ихъ скидати, и кидае мовъ де орѣхами, тамъ ся клали, де и власне бȣти мали. За часъ нѣмбы кто погадавъ, цѣле запола повнѣсѣньке. Иванъ то̂лько мавъ роботȣ вылазити, бы го снопы не прикрили. Лѣзьте въ дрȣге, мовитъ Лȣць до Ивана. Ино що полѣзъ въ дрȣге, анȣжъ зновъ ꙗкъ зачне кидати и кидати, за мѣнȣткȣ запола и дрȣге вже есть повне. Лѣзьте въ оборо̂гъ, мовитъ Лȣць, тай и мече въ оборо̂гъ, самъ по̂дноситъ, вже вамъ повный оборо̂гъ и единъ и дрȣгій. Ꙗкже то Иванъ зобачивъ то̂лько добра, то̂лько хлѣба, и голодъ оу него счезъ и ѣсти мȣ о̂тхотѣлось. Далѣ Лȣць каже такъ: „Дайте но ми цѣпъ Иване, волы пȣстѣтъ собѣ пасти, а сами скличте сосѣдо̂въ, найми скидаютъ снопы, а ꙗ бȣдȣ молотити.“ Закликали сосѣдо̂въ. Ино скинȣтъ, що возможно, Лȣць взѧвъ си цѣпъ, вдаривъ разъ або два по снопахъ, тай выкине гетъ далеко а такъ спритно, же заразомъ молочене въ стыртȣ иде. Такъ вамъ живо молотивъ, же пѧть хлопа ледво встигли мȣ скидати. За годинȣ все збо̂же вымолотивъ, а за дрȣгȣ вычинивъ и вывѣѧвъ, таке жито чисте красне; ко̂рцѣвъ бо̂льше гей триста. Далѣ проситъ и мѣшкѣвъ взѧвъ ихъ десѧть, розпоровъ, сшивъ до кȣпы, набирае тай и носитъ и носитъ, же весь шпиклирь и всѣ вышки чистымъ збо̂жомъ наповнени, не ма де бо̂льше носити, хиба то̂лько до пивницѣ. Поносивъ, попрѧтавъ, прійшовъ до хаты, зъѣвъ снѣданье, тай каже: „Но Иване, мы сѧ попращаймо, бо ꙗ по̂йдȣ де слȣжбы шȣкати.“ На то слово по̂йшовъ Иванъ до старои порадитись, тай ей мовитъ: „що робити? Лȣць насъ хоче опȣстити! Хоче ити де слȣжбы шȣкати.“ А стара мȣ отвѣчае: „що ты робишъ, не пȣскай го, но найми и дай мȣ то, що самъ схоче. Ꙗкъ о̂нъ оу насъ побȣде ро̂къ, то мы село собѣ кȣпимъ, та то всего добра зъ рȣкъ мȣ иде тай иде.“ Выходитъ Иванъ тай каже: „що хочете Лȣцю, ꙗ самъ васъ на слȣжбȣ наймȣ?“ Лȣць: Що звычайно платитсѧ дрȣгимъ, то и менѣ, и ставъ на слȣжбȣ. Также такъ ꙗкъ по̂йшло съ житомъ, такъ по̂йшло съ инымъ збо̂жемъ. То̂лько добра наросло, ꙗкъ николи не чȣвати не видати.

Почавъ Иванъ жȣритисѧ, щобы съ тымъ збо̂жемъ зробити; але Лȣць парȣбокъ мȣдрый, хоть однȣ козѧчȣ ногȣ мавъ, прецѣнь завше радȣ давъ. И такъ мовитъ, же можъ збо̂же зȣжити, же прихо̂дъ бȣде подво̂йный, бо и хȣдова сѧ оупасе, и гро̂шъ красный принесе. Иванъ: „Ахъ мо̂й милый Лȣцю Перовичȣ, скажѣтъ же но дȣже прошȣ, ꙗкъбы тое можъ зробити?“ А Лȣць, нѣбы го просити треба, такъ мȣ мовитъ: „Не такъ то легко сказати, кто знае, цы послȣхаете, на що дȣрно повѣдати.“ Иванъ: „послȣхаю, послȣхаю, но скажѣтъ.“ Лȣць: „Ното тра котелъ кȣпити.“ Иванъ: „а щожъ съ тымъ ко̂тломъ робити?“ Лȣць: „Бȣдемъ горѣвкȣ кȣрити.“ Иванъ: „горѣвкȣ! що то е горѣвка за дѣло? Лȣць: горѣвка е такій напитокъ, котрый томȣ, що го пье, великȣ радо̂сть справлѧе; чоловѣкъ о̂тъ ней такъ веселый, же жебы не знати де и ꙗкъ, бȣде вамъ спѣвати и таньцювати; томȣ же, що ю кȣритъ, несе лихвȣ превеликȣ, бо бȣде напитокъ длѧ людей, бȣде и брага, котровъ можъ волы тȣчити. Пожитокъ зъ того такій е, же въ короткомъ то часѣ можъ сѧ дȣже спаношити.“ Иванъ: „ахъ милый Лȣцю, наȣчѣтъ же мене тȣю горѣвкȣ кȣрити! Лȣць: „Нȣ добре! але поѣдьмо до мѣста и кȣпѣмъ перше котелъ.“ Поѣхали си до мѣста, кȣпи-

ли котелъ великїй, и все то що до горѣвки треба. Приѣхали, поставили Ґоральнꙋ тай стали горѣвкꙋ робити. Много бочокъ напꙋдили и заразъ на ню Ґосподарей запросили. Ꙗкъ ся зо̂йшли Ґосподари, взявъ Лꙋць выпрятавъ хатꙋ, лишивъ то̂лько сто̂лъ тай лавы, не знати де и вꙋдки, понаносивъ такихъ шкляно́къ, такихъ фляшокъ, же сꙋмъ бꙋло подивитись. Поналивавъ, поставлявъ на сто̂лъ въ кꙋтѣ, обгородивъ для приступꙋ, поналивавъ, поставивъ на сто̂лъ и каже: „анꙋ панове господари, напїйте но ся той горѣвки! ахъ що то за красна горѣвка, дивѣтноса, якїй шꙋмъ, якїи перли на ней стали." На то Проць бере за фляшкꙋ, наливае въ килишокъ, хоче пити, ажъ тꙋ якъ не крикне Лꙋць вамъ: „фе! такъ робити не годится, во такъ ся горѣвка не пье, та то тра ся обернꙋти до сосѣды и сказати: кꙋме, ваше здоровля! а той мае о̂тповѣсти: „пїйте здорови!" Обернꙋвся Проць до Костя: „кꙋме Костю ваше здоровля! На то Кость: „пїйте здорови!" Выпивъ Проць и поставивъ порцїю на сто̂лъ. Лꙋць якъ тое вздрѣвъ, крикнꙋвъ и каже: „а то не такъ, но тра наляти и далѣ дати." Зробивъ такъ Проць по прикладѣ Лꙋця, тай давъ порцїю Костеви, а Кость напився до Онꙋфрого, Онꙋфрїй до Ивана, Иванъ до Дмитра, Дмитро до Гриня, Гринь до Проця, а Проць зновъ до Костя и такъ далѣ. Доти тихо бꙋло въ хатѣ, такъ якъ звычайно меже честными господарами; но за каждымъ разомъ, що порцїя обїйшла, гомо̂нъ змагався чимъ разъ бо̂льше, такъ нарештѣ голосно люди стали говорити, же ажъ гетъ на оулицю чꙋти бꙋло. На оулици переходящїи що то съ серпомъ то съ косою ишли въ поле до роботы, зъ цѣкавости, що за крыкъ, вступили подивитися. А тꙋ заразъ Проць наливае и прїймле, попивае и каже: „ваше здоровье!" тай о̂тдае новымъ, навчаючи, якъ они робити мають, же то законъ горѣвки такїй е, дрꙋгомꙋ о̂тдавати и „пїйте здорови" казати. Ꙗкъ Кость ко̂лька разы той люры потягнꙋвъ, тай зачавъ такъ спѣвати:

Горѣлонька красна,
Ꙗкъ зоренька ясна,
Весело̂сть справляе,
Журбꙋ о̂тганяе.

На тое стали дрꙋги и смѣятись, и зачали свое спѣвати:

Ой кꙋме кꙋме, добра горѣвка,
Бꙋдемо пили до понедѣлка.

А Гринь каже: „О̂тъ коли спѣваютъ, можъ си потанцювати, и нꙋжъ далѣ тропака, тай взявъ Николꙋ до себе, и вже крѣпко вытинаютъ, подковами выбиваютъ, мовъ, жето они молодци десь на веселю танцюютъ.

Заразъ чꙋтка рознесла ся по селѣ, що въ Ивана якись парꙋбокъ зробивъ такꙋ водꙋ, що о̂тъ неи люди такъ весело спѣваютъ. Анꙋжъ зъ цѣкавости и Ґазды и Ґаздинѣ позабирали и дѣти навѣтъ, полншали хаты и литятъ, бы то чꙋдо побачити. Прїйшовшихъ Кость якъ оузритъ, заразъ частꙋе, такъ що незабавомъ по̂лъ села мало вже по̂дъ охотꙋ. Тымчасомъ, якъ то ся дѣяло, прїйшли Цигани въ село жебрати, и никого не знайшовши по хатахъ, де що вамъ на верхꙋ бꙋло, гетъ позабирали. Люди въ корчмѣ пютъ тай пютъ, а нꙋжъ далѣ Гринь такъ каже: „Налейте но ми кꙋме Костю!" Лꙋць: „годѣ годѣ мои панове, горѣвка коштꙋе гроши, за ню треба заплатити." Громада: „або що, цы не маемъ за що? Почому же то килишокъ? Лꙋць: невагато по два дꙋтки. Гринь: дай ножъ менѣ, на вамъ гроши. И менѣ, и менѣ, и менѣ, чꙋти зовсюдъ голосы." Лꙋць: „Знаете що мои, панове, ото цы не добре бы бꙋло, розвеселитись? Хѣба послати до мѣста живо кони по мꙋзыкꙋ?" На тꙋ голосы ся о̂тзываютъ; „по мꙋзикꙋ! по мꙋзикꙋ!

(Продовженье настꙋпитъ.)

Льво̂въ д. 6. Вересня. Днесь рꙋшивъ баталїонъ нашихъ рꙋсскихъ стрѣльцѣвъ изъ

Львова въ похо̂дъ. Пꙋть имъ делека: ажъ до Кошиць въ Оугорщинꙋ зове ихъ слꙋжба отечественна и слава имене рꙋского народа, котрой достꙋпити желаючи, легко имъ приходило слезꙋ за ро̂днею въ окꙋ оутомити, ба и съ радостїю съ братьми попращатись. Передъ о̂тходомъ со̂бралисѧ сѧ стрѣлцѣ въ оустройно̂мъ порѧдкꙋ на площади великои кошары, що на Жовко̂вско̂мъ передмѣстью, где имъ свѧщенникъ. Г. Лозинскїй, викарїй церкви оуспеньской Льво̂вской, о̂тправивши молебенъ, покропивши св. водою и поблагословивши, сказавъ на опрощенїе последне, слово, котре вѧкого изъ нихъ розпламенило благородною жаждою, жертвоватись въ слꙋжбѣ отечества, прїобрѣсти славꙋ имени рꙋскомꙋ. Тꙋтъ споминавъ имъ тотъ краснорѣчивый свѧщенникъ про оувеличанꙋ хоробро̂сть и оудальство нашой австрїйской армїи, про славꙋ нашихъ рꙋскихъ полко̂въ, ꙗкъ на полѧхъ Италїи и Оугорщины здобꙋвали, про великїи заслꙋги, ꙗкїи длѧ высокого цѣсарского престола, длѧ людскости и слободы, матежью оугнѣтенои, и длѧ общои державы здѣлали, про славного военачильника, возлюбленого нашой армїи маршала Радецкого и про иныхъ военачильнико̂въ, котри нашимъ войскамъ во славꙋ, та на подѣдꙋ ворого̂въ оудачливо предводили и зако̂нчивъ сердечно внимательнꙋю рѣчь воскликнꙋвши „Слава Нашемꙋ Великодержавномꙋ Цѣсарю и Царю!“ И загремѣло въ рѧдахъ и въ сердцѧхъ рꙋскихъ „Царю Слава!“ „Слава преславномꙋ маршалꙋ Радецкомꙋ!“ „Слава!“ о̂тдалось въ полкꙋ. „Слава нашемꙋ начальствꙋющемꙋ баронꙋ Гамерштейнꙋ!“ „слава!“ загомонѣло межи нашими воинами. И доки со славою неповернꙋтъ, бꙋде намъ звенѣти, гомонѣти тое трикротне сердечное „Слава.“ И такъ попращалисьмо сѧ съ красотою нашихъ дѣтей, такъ выправилисьмо въ свѣтъ перше насѣнѧ нашои народнои славы, да принесетъ великолѣпни, богатїи овощи!

Въ Словеньскихъ Новинахъ кметїйскихъ рꙋкодѣлскихъ и народныхъ рѣчей (Льюблѧнѣ, въ Іллирїи выходѧщихъ) читаемъ статью, де сѧ Славѧнъ, котри оучеными бꙋти хотѧтъ, взывае абы нашого рꙋского письма оучили, та на латиньско̂мъ не поперестали. Прїидꙋвъ же и прочїи Славѧне до того по̂знанѧ; ба надѣемсѧ, же и пристанꙋтъ на тое, що очивидячи естъ розꙋмне, тай прїймꙋтъ письмо наше.

Въ Газетѣ Льво̂вской Ч. 152 читаемъ письмо благодарственне Е. В. Царѧ Николаѧ Павловича маршалꙋ князю Варшавскомꙋ графꙋ Паскевичꙋ Ериваньскомꙋ за победꙋ матежи въ Оугорщинѣ подѧкꙋ складающе. Изъявивши Царъ емꙋ свое благоволенїе къ его великимъ заслꙋгамъ, опредѣлѧе надгородꙋ слѣдꙋющими словами: „Во изъявленїе Вамъ Нашой искренной и глꙋбокой благодарности за такъ отличнїи заслꙋги, повелѣли Мы, дабы всѣ войска россїйскїи о̂тдавали Вамъ, даже въ Нашо̂мъ престольно̂мъ городѣ тꙋю самꙋю честь, ꙗкаѧ по оуставамъ державнымъ то̂лько Нашо̂й особѣ прислꙋжае. Сїе повелѣнїе да бꙋде вѧкомꙋ доказательствомъ высокого благоволенїѧ, съ ꙗкимъ къ Вамъ непоколебимо пребываемъ.“ Вашъ дрꙋгъ Николай.

Зъ Оугорщины недоходѧтъ намъ жадни̂ вѣсти, котри бы вагꙋ мали. Мѣстце пребыванїѧ начальнико̂въ матежнико̂въ: Кошꙋта, Бема, Дембиньского, Перцелѧ, и. пр. не естъ за до̂йстно извѣстнимъ. Письма одно по дрꙋго̂мъ повторѧютъ приватнїи доносы, же тꙋрецке правительство перейміло ихъ въ Ново̂й Оршовѣ и о̂тставили до Видина, ожидаѧ ꙗкихъ приказо̂въ о̂тъ нашого правительства. Петроварадинъ ще сѧ не по̂ддавъ, а депꙋтацїѧ оуже о̂то̂шла до начальника Гайнаꙋ и ворота крѣпости стоѧтъ отворомъ, такъ же во̂льно входити и выходити. Банъ пребывае въ Темешварѣ. Гайнаꙋ оуже 27. м. м. стоѧвъ въ Пештѣ. Комарно ще сѧ не по̂ддало.

14.000 м. вышли пôдъ Остригомъ и сложили орѹжье; решта 6.000 пользѹючись 14 деннымъ розъемомъ готовитъ ся, такъ пише „Пресѣ" боронитись до послѣдного.

Зъ Рыму пишутъ, же генералъ Оудино выдавши до народа рымского за захованье супокою во время его пребыванія за сочувствія къ его войскамъ благодарственнѹю ôтозвѹ мавъ 25. м. м. съ 10.000 своей арміи до Франціи повернѹти.

Загребскій Вѣстникъ доноситъ, же въ Босніи волнованье въ народѣ що разъ больше горѹ бере. Повстальцѣ облягаютъ заедно крѣпость Бигачь. Начальникъ ворохобниковъ изъ краины Кедичь прибувъ съ 1000 мѹжа въ помôчь облягающимъ. Пôдля дôвѣстныхъ мавъ Везиръ зъ Травника оуже 21. м. м. вырѹшити съ значительною силою обложеной крѣпости на вырѹчкѹ.

ГОСПОДАРСТВО СЕЛЬСКЕ.

САДОВНИЧЕСТВО.

Бесѣда друга.

О пересаджованю деревинъ.

(Продовженье.)

Кость. Оужето галузки якъ галузки, але нащо вы тôлько корѣня одтяли?

Сем. Я подивижеся кôлько тѹ корѣня еще лишилося, — я ино стрôмный корѣнь, що иде вглубъ земли ôдтявемъ, оужемъ вамъ казавъ, що тôлько верхна земля выправлена на сонци, дождяхъ снѣгахъ и морозахъ дае поживлѣне деревинѣ, а таа земля, що глубоко на сподѣ, естъ земля ялова и немного дае поживлѣня деревинѣ: отожъ я нехочу, абы мы стрôмный корень гнавъ глубоко въ землю яловѹ, ано абыся тыми вôчными корѣнцами розпростеравъ по пôдъ верхнѹ жизнящѹ землю: — томѹжто я ни едного волокнистого корѣньчика непорушивъ, бо тїи ино высисаютъ зъ верхной земли поживлѣне и живлятъ грубе корѣня, пень, всѣ гиляки, листки и очка, и правдиво можъ ихъ назвати ссочками, — бо чѣмъ бôльше такихъ ссочокъ деревина мае, тымъ борше и красше прїимаеся. — Юрко надбѣгъ и повѣвъ, що оуже яма готова, а Семенъ обвязавши всѣ зернôвки гей снôпокъ перевесломъ, вставивъ въ тѹ ямчинѹ и присипавъ все корѣнье грѹзомъ, а потôмъ пôшовъ зъ дѣтьми до градокъ призначеныхъ на плеканцѣ. — Юрко вынявъ одинъ паликъ, запѹстивъ близько дѣрки рыскаль въ землю и однымъ сильными кôпномъ выважив грѹзъ. Семенъ розшпортавъ рѹками тѹю ямочкѹ ширше, вставивъ однѹ обтятѹ зернôвкѹ, роспостеръ на всѣ боки въ ямцѣ корѣнцѣ, глянувъ на дѣти: — дивѣтся, тра конче такъ широко розшпорпати ямкѹ, абы всѣ корѣнцѣ розпостерти помѣстили ся, и ни оденъ до гори незавернувся; — теперь верѹ тѹю выкопанѹ грѹзь, розсѣкѹю долонами надъ корѣнцами, поки ихъ та мѣлонька грѹзь верхной земли цѣлкомъ незакрїе; — теперь загортаю лишнѹ грѹзь на свое мѣсце коло пенька и обома рѹками сильно обтискаю, або и ногами злегка обдоптѹю.

Ив. А нетребажъ ихъ троха глубше садити?

С. О нѣтъ сынѹ — треба завсѣгды такъ садити, абы пенёкъ при корѣни не бôльше якъ на цаль въ землѣ стрôмѣвъ. — Теперь вы садѣтъ сами, а я вамъ бѹдѹ помагати; — а ты Юркѹ иди вынеси коновкѹ городнѹ съ розкропомъ.

Ив. Чи тїи, що теперь садимо небѹдете оуже той весны щепити?

С. Тотй шѣсть скажѹ Юркови нащепити; — тажъ можно було всѣ заразъ посадити а потомѹ пощепити, ано на щожъ менѣ старомѹ згинатися потомѹ до нихъ на колѣньцьохъ, коли я собѣ въ хатѣ, якъ колись бѹдѹ мати на то доходный часъ, засядѹ на лавѣ и всѣ пощеплю, борше, якъ на градцѣ, тан градки такъ неѹмѣшѹ.

Кость. Ꙗ дивѣтно! Юрко ꙗкїесь ломаки тȣ несе — а то нашо?

С. Юрко виджȣ незабȣвае о своемъ газдо̂встве — а о̂тки ти то маешъ Юркȣ?

Юрко. Рȣбавемъ лѣсчинȣ, и знайшовемъ тыхъ 5 ꙗбло̂нокъ и тȣ однȣ грȣшȣ.

С. Покажи но сюда, ꙗ осмотрю, чи то нашо здале — а ты тымъ часомъ по̂длїй тїи зерно̂вки, щосьмо посадили, абы коре̂нцѣ землевъ обмȣлилисѧ.

Ив. Чи то конче треба по̂дливати?

С. Кто деревины въ осени садитъ непотребȣе конче по̂дливати, ано кто на веснѣ садитъ, конче треба, а сли сȣха весна зъ вѣтрами, то и частше треба по̂дливати; правдȣ то повѣдаютъ, що въ осени зъ каплѣ воды коновка болота, а на веснѣ зъ коновки воды капля болота, а то для того, що въ осени всякїи мраки при земли держатсѧ и ю просякаютъ, а на веснѣ о̂дъ соньцѧ высоко въ воздȣхъ оулѣтаютъ а земля що разъ бо̂льше высихае. — Твои лѣснички Юркȣ, бȣливы добрыми до пересадженѧ, кобысь такъ много коре̂нѧ невȣвъ навередивъ, тай кобы корӗнцѣ не такъ дȣже бȣли пообсыхали.

Ю. То ино двѣ таки обсохли, щомъ вчера еще выкопавъ тай забȣвемъ положти на во̂зъ — а тамти нинѣшни недȣже обсохли.

С. Тотижъ двѣ ставъ корѣньомъ въ водȣ хоть до завтра, абы одо̂йшли. — Теперь дѣти, по̂йдемо до плеканцѣвъ Юрковыхъ. Ꙗ емȣ давъ двѣ широкихъ градокъ, абы собѣ лѣсничокъ насадивъ, а о̂нъ що рокȣ ко̂лька-надцѧть выкопȣе зъ лѣса и тамъ садитъ. Тымъ способомъ прїйде борше до свого садȣ; оуже тамъ мае ко̂лька красныхъ щепъ— много бȣде сего рокȣ щепити, а тїи, що теперь посадитъ, бȣде на дрȣгїй ро̂къ щепити.

(Продовженье настȣпитъ.)

ОСМЫЙ СПИСЪ

даро̂въ Головно̂й Радѣ, о̂дъ 1го Червня до остатного Серпня 1849 надосланыхъ.

Левицкїй Александеръ, парохъ Коршова окрȣга Коломыйского 1 ЗР. Воеводка Антоній, парохъ Обертына окрȣга Коломыйского 1 ЗР. Волошиньскїй Денисъ, ерей зъ Тростанцѧ окрȣга Золоче̂вского 2 ЗР. Громада Тростанцѧ окрȣга Золочевского 3 ЗР. Гїеровскїй Ꙗко̂въ, крылошанинъ 1 ЗР. Громада Лавочна, окрȣга Стрыйского 2 ЗР. Громада Оповецъ, окрȣга Стрыйского 2 ЗР. Громада Тарнавка, окрȣга Стрыйского 2 ЗР. Шепеґи Стефанъ, парохъ зъ Лавочной 4 ЗР. Глинскїй, свѧщенникъ зъ Деренѣвки окрȣга Тарнопол: 1 ЗР. 55 кр.

Сȣмма 19 ЗР. 55 кр.

Всѣмъ Вамъ честни добродѣи за поманȣтїи дары дѧкȣемъ. А понеже народни потребы взрастаютъ, а приходы оуменшаютсѧ, то всѣхъ Васъ Честни рȣски селѧне и мѣщане, котрисьте сѧ еще до добра народного не причинили, оупрашаемъ, абысьте сѧ съ возможными дарами вашими поскорити хотѣли.

О̂тъ Головной Рады.

Льво̂въ дна 4 Вересня 1849.

Въ Чижиковѣ окрȣга тȣтейшого въ ночи зъ дня 23го на 24ый с. м. знова парȣ коней скрадено. Оденъ ко̂нь гнѣдый середного взростȣ 6. лѣтъ маючїй, на пересахъ на пра-во̂й сторонѣ по спаренню шлиевъ мавъ ко̂лька капокъ бѣлихъ; на хребтѣ мавъ вздовжъ пасокъ чорный, также фо̀стъ чорный, грȣбый и довгїй, въ серединѣ давнѣйше вытятый.

Лошицѧ темно сива, безъ близшихъ познакъ, на веснѣ минȣло ей два роки, але заживна бȣла, и оуже въ шлїи ходила, и боки по части о̂дъ тоижъ мала вытерти.

Ко̂нь естъ власностїю Господара Василѧ Крохмального, а лошицѧ Петра Прȣса. Кто бы мавъ вѣдомо̂сть о тыхъ конѧхъ най донесе властителѧмъ черезъ поштȣ въ Гаѧхъ.

Выдаватель и одповѣдательный Редакторъ А. ПАВЕНЦКІЙ. Типомъ М. Порембы.